

VINTERTRÆK AF SKOVSNIPPEN, *SCOLOPAX RUSTICULA*

AF

M. KLINGE

I »Mindre Meddelelser« i Dansk Jagttidendes Februar-Hæfte 1925 findes følgende Beretning:

»Sneppetæk? Den 23. Januar blev der i en Egebesaaning truffet 3 Snepper, og den 25. blev der i en mindre Skov (begge Lokalteter tilhørende Baroniet Brahetrolleborg) set 7 Snepper, som alle laa i en mindre Del af Skoven. Medens de førstnævnte tre Snepper kan tænkes at være Overliggerere, maa det anses for ganske udelukket, at sidstnævnte 7 Snepper ikke skulde være Træksnepper. Vinden var østlig den 25. Januar. Her blev ikke bemærket Trækfugle som Viber, Stær eller Gæs, der jo alle plejer at indfinde sig længe, før Sneppen viser sig.

I Tilslutning til ovenstaaende skal tilføjes, at der i »Wild und Hund« for 30. Januar 1925 findes følgende Notits S. 138: »Sneppetækkets Begyndelse«. Den 11. og 12. Januar blev der i Weserbjærgene iagttaget paafaldende mange Snepper, saa at det er udelukket, at det kan dreje sig om Overliggerere. Desuden iagttoges større Træk af Stær og her og der gule Vipstjærter.«

Fra Tid til anden har jeg, dels i Jagttidende, dels i Dagblade, set lignende Meddelelser om Sneppetæk i Vintermaanederne: December, Januar og Februar, og jeg har Indtryk af, at man staar uforstaaende over for disse Træk. Man synes at være tilbøjelig til kun at regne med Efteraarstræk og Foraarsstræk, med Efteraarstrækket som det sydgaaende Træk, der foregaar i Oktober og November, undertiden ogsaa i December, altsaa medens Dagene afkortes, og med Foraarsstrækket som det nordgaaende Træk, der finder Sted, naar Dagene længes, normalt i Marts og April, men stundom paa et tidligere Tidspunkt, i Februar eller endog i Januar. Meddelerne af ovenstaaende Beretninger synes saaledes at mene, at de iagttagne Træk er den første Begyndelse til Sneppens Foraarsvandring. Denne Formodning er imidlertid

ikke rigtig. Selv om Vejrliget kan bevirke, at Efteraarstrækket forhales, og Foraarsstrækket fremskyndes, maa vi dog regne med, at Skovsnepkens Træktider er Oktober—November og Marts—April. Sker der Afvigelser herfra, kan der i hvert Fald kun blive Tale om nogle ganske faa Dage, og Foraarsvandring mod Ynglepladserne allerede i Januar vil, selv under det mildeste Vintervejr, være en Umulighed. At det er virkelige Træk, der i ovenstaaende berettes om, og ikke en tilfældig Samling af overvintrende Fugle, er dog højst sandsynligt, kun kan de ikke henregnes under Efteraarsvandring eller Foraarsvandring. Det er Træk af en egen Art, og de maa ifølge deres Karakter benævnes »Vintertræk«.

Her i Landet kender vi bedst Sneppen fra dens Træktider, og vi ved, at den i mange Henseender er en meget ejendommelig Fugl. Dens Forekomst i Træktiderne trodser ofte alle Beregninger, ligesom Trækkets Gang i sin Helhed er vanskelig at forstaa, og Grunden hertil er, at Fuglen er meget følsom over for Vejrliget. Dette gælder ikke alene under Foraarsvandringen, som hos os optager Interessen mest, men i lige saa høj Grad under Efteraarsvandringen. I »Nordens Fåglar« skriver Kolt-hoff og Jägerskjöld saaledes betegnende om den: »Höstflyttningen är i hög grad beroende af väderleken, men inträffar oftast i midten af oktober. När vädret är mildt, varar höststräcket i Skåne stundom närmare en månads tid, men när frost eller snöfall inträffa, försiggår ofta hela höstflyttningen på ett par nätter«. Efter dette kunde man være tilbøjelig til at tro, at Sneppen maatte høre til vore sarteste Trækfugle, og dog er dette ingenlunde Tilfældet. Er Vejret mildt i Oktober og November, altsaa i den Tid, da Trækket gaar sydpaa, vil mange Individuer afslutte Efteraarsvandringen under nordlige Breddegrader, i Sydskandinavien, Danmark og Tyskland, i den Hensigt at overvintre der, og det er disse Fugle, der ofte berettes om i Vintermaanederne.

Vintertræk er nemlig Træk af Fugle, som af Kulde og Sne tvinges til at forandre Opholdssted. Over Danmark er det i Almindelighed sydgaaende Træk af Fugle, der har afsluttet Efteraarsvandringen i Sydskandinavien. Iagttager vi Vejrliget i Sydskandinavien gennem Oktober og November, vil vi derfor altid kunne bedømme Mulighederne for Vintertræk af Snepper og af adskillige andre Arter.

I 1924 var Temperaturen i Oktober—November i Sydskan-
 dinavien og Danmark unormal høj. Der findes ikke et eneste
 Døgn med Dagfrost. De laveste Temperaturer maalt Kl. 7 Aften,
 ca. 2° Celsius, har vi i Danmark og Sydsverrig, og de falder
 omkring Midten af November. De maa, da der samtidig var
 Frost i Mellemsverrig, have haft til Følge, at store Træk af
 Snepper er passeret gennem Danmark paa det Tidspunkt, navnlig
 den 10. og 11. November, da Vinden tillige var særlig gunstig,
 skiftende om Øst. Da Efteraarstrækket var forbi, ved December-
 tid, var Mulighederne for Vintertræk derfor usædvanlig store,
 thi vi kan regne med, at et anseligt Antal Snepper er blevet
 liggende i Sydskanadinavien og Danmark. Om de skandinaviske
 Snepper senere vilde komme til Danmark, og hvornaar det vilde
 ske, maatte alene bero paa Vejret. Dette lod imidlertid ikke
 vente længe paa sig. Allerede 3. December faldt Temperaturen,
 navnlig i Sydsverrig, hvor den koldeste Dag blev 4. December
 med 7—11 Graders Frost Kl. 7 Aften. I Sydnorge og Danmark
 viste Termometret paa samme Tid henholdsvis $\div 3$ og $\div 2^\circ$ C.
 Derefter steg Temperaturen hurtigt igen, men denne kortvarige
 Kuldebølge, der var ledsaget af nordlige og nordøstlige Vinde,
 maa have været nok til at foranledige Vintertræk, nemlig Op-
 brud af svenske Snepper, og Antallet af Overliggerere i Danmark
 er derved blevet yderligere forøget. Da Temperaturen i Dan-
 mark herefter holdt sig ualmindelig høj, indtil 20. Januar 1925
 oftest omkring 7° C. Kl. 7 Aften, er der ikke givet de overvin-
 trende Snepper Anledning til at forlade Landet, og det er derfor
 ganske utvivlsomt, at der fra mange Egne vil kunne berettes om
 usædvanlig Snejpejagt baade i December og i Januar Maaned.

Fra 20. til 29. Januar gaar en ny Kuldebølge, ledsaget af Sne-
 fald, over Sydskanadinavien. Da Snefald i langt højere Grad end
 klar Frost bringer Ængstelse over Fuglene, maatte betydelige
 Vintertræk nu ventes at føre fra Skandinavien til Danmark, og
 navnlig i de 4 Døgn fra 24.—28. Januar, da Vinden overvejende
 var skiftende om Nord og Øst. At det skete saaledes, fik jeg
 ogsaa Beviser for, idet jeg i Randers-Egnen saa mægtige Flokke
 af Ringduer, *Columba palumbus*, Kvækere, *Fringilla monti-
 fringilla*, og Bogfinker, *Fringilla coelebs*, som indfandt sig paa
 det Tidspunkt, ligesom jeg har Meddelelse om Spovetræk, som
 passerede over Randers By, størst i Natten mellem 25.—26. Ja-

nuar. Sneppetrækket, som blev iagttaget paa Brahetrolleborg paa Fyn den 25. Januar, falder ogsaa i Samklang hermed.

Trækket, som angives fra Weserbjærgene den 11. og 12. Januar, maa ogsaa efter Vejrforholdene bedømmes som et udpræget Vintertræk, men i nordgaaende Retning, idet det maa være foranlediget af stærkt Temperaturfald i det vestlige Mellemeuropa. Østfrankrig havde i Dagene 11.—14. Januar indtil 9 Graders Kulde Kl. 8 Morgen, medens Temperaturen i Weserbjærgene den 11.—12. Januar Kl. 8 var ca. 3—4 Graders Varme.

VINTERVEJRET OG FUGLENES FORAARSTRÆK

AF

M. KLINGE

Efter en mild Vinter vil man uvilkaarligt være tilbøjelig til at vente et tidligt Foraarstræk og efter en haard Vinter et sent Foraarstræk. Det vilde ogsaa synes ret naturligt, om det var saaledes, navnlig for vore tidligst ankommende Trækfugles Vedkommende, men følger man Aar efter Aar nøje Naturforholdenes Vekslen og Fuglenes Træk, vil man se, at der i Virkeligheden ikke findes nogen nær Forbindelse mellem Vintertemperaturen og Trækfuglenes Ankomsttid. Grunden hertil er, at den første Betingelse for Fuglenes Foraarstræk, Vandretrangen Opstaaen, ikke er afhængig af Vejret, i hvert Fald ikke i nogen kendelig Grad. Den skyldes Aarsager, der ikke som Vejrliget er underkastet store Svingninger, og derfor melder den sig for den enkelte Art næsten nøjagtig paa samme Tidspunkt fra Aar til Aar. Først naar Vandretrangen er opstaaet, faar Vejrforholdene en afgørende Indflydelse paa Trækket, ikke alene paa Tidspunktet for dets Begyndelse, men paa hele dets Forløb.

Der er imidlertid et Forhold, som man nødvendigvis maa tage i Betragtning, naar man søger Klarhed over Fugletrækket, nemlig at Trækket ikke altid gennemføres. Naar Efteraaret er mildt, ikke alene i Danmark, men ogsaa i de nærliggende Lande: Nordtyskland, Holland, Belgien og England, vil adskillige Individer af haardsføre Trækfugle afbryde deres Efteraarsvandring